Gemeente Groningen

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Groningen

Nr. 426249

10 september 2026

Beleidsregel zorgplicht bij houtstook Groningen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen besluit het volgende.

Het college:

- heeft het voorstel van 1 september 2026 gelezen;
- baseert dit besluit op artikel 32.18 van het omgevingsplan van de gemeente Groningen, op artikel 1.3 en 2.1 van de Omgevingswet, en op artikel 1:3 lid 4, 4:81 en 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het college vindt het nodig om deze beleidsregels vast te stellen, omdat:

- houtstook door bewoners ongezond is en kan leiden tot klachten en andere gezondheidseffecten;
- de Omgevingsvisie aangeeft dat Groningen de luchtkwaliteit wil verbeteren en wil voldoen aan de WHO advieswaarden uit 2021;
- de Omgevingswet gericht is op een veilige en gezonde leefomgeving;
- in het omgevingsplan staat dat bewoners geen gevaar, hinder of overlast mogen veroorzaken door houtrook;
- duidelijke beleidsregels helpen bij uitleg, toezicht en handhaving van de zorgplicht van art. 32.18 van het omgevingsplan van de gemeente Groningen.

Het college besluit:

1. de Beleidsregel zorgplicht bij houtstook Groningen vast te stellen;
2. deze beleidsregel bekend te maken via lokaleregelgeving.overheid.nl, in werking te laten treden op de dag na bekendmaking en terug te laten werken tot 1 september 2026.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregel bedoelen we met:

- **hout**: stukhout, houten plaatdelen of samengeperst hout;
- **houtstook**: het binnenshuis verbranden van hout door particulieren, bijvoorbeeld in een open haard, een kachel met gesloten verbranding, een vrijstaande kachel of een pelletkachel of ketel;
- **Stookwijzer**: de Stookwijzer op www.atlasleefomgeving.nl/stookwijzer;
- **code rood**: de code rood zoals de Stookwijzer die laat zien.

Artikel 2 Schadelijke effecten van houtstook

Er is in ieder geval sprake van gevaar voor de gezondheid of hinderlijke rook, roet, walm, stof of stank als er hout wordt gestookt tijdens **code rood** van de Stookwijzer.

Artikel 3 Maatregelen

Bewoners voldoen aan de zorgplicht van artikel 32.18 lid 1 en lid 2 sub a van het omgevingsplan van de gemeente Groningen door geen hout te stoken binnen het stedelijk gebied tijdens code rood. De omvang van het stedelijk gebied is aangegeven in art. 3.4 derde lid van de Omgevingsverordening provincie Groningen.

Artikel 4 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel geldt vanaf 1 september 2026.

Artikel 5 Citeertitel

Deze beleidsregel heet: **Beleidsregel zorgplicht bij houtstook Groningen**.

Toelichting

Schone lucht is belangrijk voor iedereen. Het zorgt voor een gezonde leefomgeving en maakt Groningen een prettige stad om in te wonen. Slechte luchtkwaliteit kan hinder geven en zorgt voor een groter risico op luchtwegklachten, hartproblemen en kanker. De WHO laat zien dat fijnstof uit houtstook net zo schadelijk is als fijnstof uit verkeer en industrie.

In Nederland is houtrook een belangrijke bron van fijnstof. Ongeveer 23% van de fijnstof (PM2.5) door particulieren komt van houtstook. Ook in Groningen draagt houtstook merkbaar bij aan de hoeveelheid fijnstof in de lucht.

Waarom deze beleidsregel nodig is
Er zijn weinig specifieke landelijke regels voor houtstook. Daarom gebruiken we de **zorgplicht** uit het omgevingsplan. Deze zorgplicht betekent dat mensen geen gezondheidsschade, ernstige hinder of overlast mogen veroorzaken door houtrook. Gemeenten konden deze zorgplicht eerder moeilijk toepassen, omdat er geen duidelijke richtlijnen waren.

Met deze beleidsregel maken we duidelijk wanneer houtstook **altijd** te veel overlast of schade veroorzaakt: namelijk **code rood** van de Stookwijzer. Onderzoeken van onder andere het RIVM laten zien dat houtstook dan extra schadelijk is. Dit beleid houdt er rekening mee dat er minder overlast ervaart wordt in het buitengebied, daarom gaat dit beleid enkel in op binnen de houtstook binnen het stedelijk gebied.

De Stookwijzer laat per wijk zien wanneer de luchtkwaliteit slecht is of wanneer de weersomstandigheden slecht zijn voor het verspreiden van rook.

Op dit moment bestaan er geen technische oplossingen die de rook van houtstook voldoende kunnen reinigen. Daarom is het stoppen met stoken tijdens rood de enige maatregel die zeker werkt. Als er in de toekomst wel een andere maatregel beschikbaar komt die hetzelfde effect heeft, dan is die ook toegestaan.

Ook buiten code rood kan houtstook soms ernstige hinder geven, bijvoorbeeld bij nat hout of een onjuist gebruikte kachel. Daarvoor zijn geen algemene regels, dus dat beoordelen we per situatie.

Toepassing
Deze beleidsregel geldt voor **particuliere houtkachels binnenshuis die zich bevinden binnen het stedelijk gebied**. Voor bedrijven gelden andere regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het stoken van hout is dus verboden bij code rood van de Stookwijzer.

Op de website van IPLO Houtstook: de Stookwijzer en het stookalert | Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl) wordt toegelicht op welke wijze bepaald wordt welke code geldt. De codes zijn afhankelijk van windkracht en de luchtkwaliteitsindex (LKI).

Bij code rood is er sprake van een lage windkracht. De emissies die vrijkomen bij houtstook worden bij een lage windkracht minder verspreid en verdunt. Hierdoor is er langer sprake van een hogere concentratie schadelijke stoffen met de daarbij behorende gezondheidseffecten en de kans op het optreden van overlast en hinder doordat rook in mindere mate verspreid worden.

De Stookwijzer geeft een verwachting aan voor de komende 24 uur. Door de Stookwijzer te raadplegen voordat er gestookt gaat worden, heeft de stoker voldoende tijd om te zorgen dat er geen houtstook meer plaatsvindt tijdens een code rood.

Houtkachel als enige verwarming
In een beperkt aantal gevallen is een houtkachel het enige verwarmingstoestel in een woning. Het college kan afwijken van deze beleidsregel op basis van artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht indien toepassing van de beleidsregel zal leiden tot een onevenredige situatie. Een voorbeeld hiervan kan zijn als een woning geen andere wijze van verwarming heeft dan houtstook.

Toepassing en handhaving van de zorgplichtbepaling
Als de gemeente bij zijn toezicht stuit op overtreding van de zorgplichtbepaling, zal het de overtreder attenderen op zijn plicht zijn overtreding te beëindigen. De gemeente houdt zich daarbij aan de beginselen van de redelijkheid. Het mag van de overtreder verwachten dat hij in zo'n geval alle maatregelen neemt, die redelijkerwijs in dat geval van hem gevergd kunnen worden.

De te volgen procedure bestaat er uit dat (overeenkomstig de kwaliteitscriteria van de professionalisering van de handhaving):

- de gemeente de overtreder aanspreekt, hem wijst op z'n verplichtingen en dit controleert,
- in het geval van verdere bestuursrechtelijke aanpak de gemeente aangeeft welke maatregelen worden verwacht, in het kader van de rechtszekerheid.

Communicatie

Voorafgaand en rondom de besluitvorming is een communicatiecampagne gevoerd, om de inwoners van Groningen op de hoogte te stellen van het nieuwe beleid. Hierbij is een mix aan communicatiemiddelen ingezet